

דף ע.

עין משפט א.

חור"מ סימן רנ"ג סעיף יז
עין לעיל דף סט: עין משפט ח

עין משפט ב.

חור"מ סימן רל"ה סעיף א

א. קטן עד גיל שש שנים אין הקנייתו לאחרים כלום^כ, ומשש עד שיגדיל אם יודע בטיב משא ומתן^ל מקחו מקח וממכרו ממכר במטלטלין^מ ומתנתו קיימת^נ בין בדבר מרובה בין בדבר מועט בין במתנת בריא בין במתנת שכיב מרע.

הגה: י"א במקום שלא עשה כהוגן כגון שמכר בנכסים מועטים^ס שירש מאביו שזכו בהם כבר הבנות, אין מכירתו מכירה שבזה חכמים לא עשו תקנתם.

א. ב. בקרקעות אין מכירת הקטן ולא מתנתו מתנה עד שיגדיל^ע הקטן דהיינו בן י"ג שנים ויום אחד והקטנה בת י"ב ויום אחד והביאו שתי שערות. ואפי' בקרקע שניתן לו במתנה, או שקנה לו

כ. רמב"ם פכ"ט ממכירה הלכה ו' וכתב ה"ה שזה פשוט שעדיין לא הגיע לעונת הפעוטות ממשנה גיטין נ"ט ע"א. ואמרו שם בגמ' ס"ה ע"א אמר רבא ג' מידות כקטן.
ל. אם בדקו אותו, ומגיל עשר גם בלי בדיקה אם הוא לא שוטה, וכ"כ הרמ"א וצ"ע שלא כתב זה בשם י"א דלדעת מר"ן צריך בדיקה עד שיביא ב' שערות. סמ"ע ס"ק ג'. אם גדול נתן לקטן מתנה קודם שיגיע לעונת פעוטות וזיכה לו ע"י אחר אם האחר נתן לו קודם שיגיע לעונת הפעוטות ואבד ביד הקטן חייב האחר. סמ"ע ס"ק ד'. ואם מסר לקטן דבר של אחר ואבד ממנו אף שהגיע לעונת פעוטות חייב זה שנתן בידו. כ"כ בביאורים ס"ק א'.
מ. ובאם מכר יותר מכדי חייו כתב הטור דפליגי בזה רב האי והרמב"ן, והמרדכי כתב כהרמב"ן דכיון דתיקנו תו לא חילקו דאף יותר מכדי חייו יכול למכור. דגם ריבית לגוי ופת גוי שהתירו משום כדי חייו גם ביותר מותר אחרי שהתירו. סמ"ע ס"ק א'.
נ. שגם במתנה תיקנו דקיימת שאם לא היה המקבל עושה לו נחת רוח לא היה נותן לו המתנה וכדי חייו הוי. סמ"ע ס"ק ה'.
ס. דבנכסים מועטים הבנות יזונו והבנים יחזרו על הפתחים, ואחרי תקנת הגאונים גם הבנים יזונו מהמטלטלין, ואם היתומים מכרו הכל אין לבנות כלום. כמבואר באבהע"ז סי' קי"ב.
ע. דבקרקע צריך חריפות ובקיאות יותר. סמ"ע ס"ק ט'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהוד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777
email: minchat.aaa@gmail.com

האפוטרופוס^פ, אם נתנו אפי' במתנת שכיב מרע^ז אינם כלום. ואפי' שהוא יודע בטיב משא ומתן.

הגה: מיהו כל זמן שחפץ הקטן במה שעשה^ק ואין קרוביו או בי"ד שביטלו מעשיו, והלוקח אכל פירות הקרקע א"צ לשלם מה שלקח.

א. ג. שטר חוב שהקטן ירש מאביו דינו כמטלטלין^ר ויכול למוכרו או ליתנו לאחר מגיל שש אם יודע בטיב משא ומתן.

עין משפט ג. חו"מ סימן רלה סעיף ב

ב. ד. בקטן שיש לו אפוטרופוס אין מעשיו כלום אפי' במטלטלין^ש אלא רק מדעת האפוטרופוס.

הגה: אבל משהגדיל אף שיש לו אפוטרופוס שמינהו אביו מ"מ מקחו וממכרו במטלטלין קיים^ת אפי' שהאפוטרופוס עליו לקיים דברי המת ולא ליתנם ליד היורש או ליד הלוקח עד הזמן שציוה, מ"מ אם תפסן הלוקח לפני הזמן אין מוציאין מידו.

פ. אבל קרקע שהוא קנה לעצמו אפי' דמהני הקנין. כמבואר בסעיף ז', מ"מ כיון שהקטן יכול לחזור בו דינו כמטלטלין שמהני. סמ"ע ס"ק י"ב, וכתב בביאורים שדין זה צ"ע. צ. דלא שייך בקטן מצוה לקיים דברי המת. סמ"ע ס"ק י"ג.

ק. אף שלא אמר הקטן בפירוש לאכול הפירות מ"מ כיון שהיה שם הקטן בעת אכילת הפירות של המקבל וגם קרוביו לא מיחו, מחילה בטעות בכה"ג אפי' בקטן הוי מחילה. כמו בדבר שלא בא לעולם דאי שמיט ואכיל לא מפקינן מיניה. ורק במת הקטן או הלך למדינת הים אסור למקבל ממנו לאכול פירות הקרקע, ובסעיף י"ד שכתב מר"ן דמוציאים מן המקבל כל הפירות שאכל איירי בהלך הקטן למדינת הים. סמ"ע ס"ק י"ד. ובביאורים ס"ק ד' תירץ ששם בסעיף י"ד איירי בנתן כבר הדמים וכיון שהמכר נתבטל הפירות הוי כריבית וע"כ מוציאין ממנו אבל כאן מיירי בלא נתן המעות וע"כ אם אכל פירות אין מוציאין ממנו ע"ש.

ר. ואף שבשטר צריך כתיבה ומסירה והקטן אינו בזה, דצריך עדים, מ"מ בכתב ידו של הקטן מהני בלי עדים שקנינו בכתיבה. כ"כ בביאורים ס"ק ה' ליישב קושיות הקצות בס"ק ג'.

ש. מכתובות ע' ע"א. דאז לא שייך בו התקנה כדי חייו. סמ"ע ס"ק ח'. ועיין בפעמוני זהב דגם במתנת שכיב מרע כשיש לו אפוטרופוס אינה קיימת ודלא כמהר"ם אלשקר שהביאו הפ"ת.

ת. היינו כשיגיע הזמן של מסירת הדבר מהאפוטרופוס ליורש או צריך הוא לתת ליד הלוקח שקנה הדבר. סמ"ע ס"ק כ'.

אה"ע סימן עב סעיף א

א. המדיר את אשתו מליהנות לו, או שלא תטעום אחד מכל המינים, או שנדרה היא וקיים לה הוא, עיין ביורה דעה בסימן רל"ה סעיף ג'.

יו"ד סימן רלה סעיף ב

ב. הדירה שלא תהנה ממנו אינו חל^א ואם אמר לה בנדר צאי מעשה ידיך במזונותיך והיא מספיקה בזה לדברים גדולים אבל לדברים קטנים לא מספיקה, אם כל משפחתה רגילים באותם דברים קטנים אין הנדר חל שהרי גם לזה משועבד לה, שעולה עמו.

דף ע:

יו"ד סימן רלה סעיף ב

עין משפט א.ב.ג.ד.ה.

עיין בסעיף הקודם

יו"ד סימן רכא סעיף ח

ח. יג. הנותן שולחן לאומן לצייר עליה, ואסרה על בעליה אחר שציירה קודם שפרעו, הרי זו מותרת כיון דקיי"ל אין אומן קונה בשבח כלי^ב, ועוד אין ממשות בצבעים.

ח. יד. המודר הנאה מחבירו יכול המדיר לומר לחנוני, פלוני מודר הנאה ממני ואיני יודע מה אעשה לו, והחנוני נותן לו וחוזר ונוטל מהמדיר אם ירצה המדיר לפורעו אבל אינו חייב לפרעו^ג.

ח. טו. אם היה למודר בית לבנות או גדר לגדור או שדה לקצור, יכול לומר לפועלים פלוני מודר הנאה ממני ואיני יודע מה אעשה, והם

א. שם בדף ע' ע"א מסקנת הגמ', שהרי משועבד לה.

ב. כ"כ הרא"ש בתשובה כלל י"ב סי' י' ומפרש משום דאין אומן קונה בשבח כלי, ועוד בסמנים אין בהם ממש. באר הגולה אות נ"ב.

ג. ממשנה נדרים מ"ג ע"א, וכפירוש הרא"ש דאורחא דמילתא נקט ואין לו מה יאכל.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עושים עמו ובאים ונוטלים שכר מהמדיר אם ירצה המדיר לפרעם^ד.
ה"ה שמותר לומר כל הזן פלוני לא הפסיד^ה, אבל אסור למדיר לומר
כל השומע קולי יזון לפלוני דכיון שהוא לשון ציווי הרי הוא כשלוחו.
כמ"כ אסור לומר לחבירו אם תזון לפלוני לא תפסיד דכיון שאומר כך
ליחיד נראה כשלוחו ואסור.

עין משפט ו.

אה"ע סימן קמא סעיף יט

כ. היה מושלך בבור ואמר כל השומע קולי יכתוב גט לאשתי, ואמר
שמו ושם עירו ושם אשתו, כותבין ונותנים דזה כשעת הסכנה,
אע"פ שלא הכירוהו אח"כ^י. וי"א דה"מ שראו לו דמות אדם וחזו ליה
בבואה דבבואה, שהשדים שכיחי בבורות ובשדות^ז.

עין משפט ז.

או"ח סימן שלד סעיף כו

כז. יכול לומר בפני העכו"ם כל המכבה^ח אינו מפסיד, ואפי' יכול
לקרוא לו אע"פ שודאי יכבה, וכן בכל כיוצא בזה בהיזק שבא
פתאום^ט.

הגה: והיום שאנו שרויים בין העכו"ם כתבו האחרונים דמותר לכבות הדליקה
בשבת^י משום שיש בה סכנת נפשות, אבל אם בטוחים שלא יהיה להם
סכנה בדבר אסור, אבל בחשש סכנת נפשות מותר לכבות גם בבית
העכו"ם.

ד. אך אינו חייב לפרעם וכנ"ל.

ה. כאן חייב לשלם כיון שהוא שלוחו ודאי השני לא הפסיד. ש"ך ס"ק נ' מהפרישה.
ו. משנה שם בגיטין ויבמות קכ"ב ע"א. ואם אמר כל הרוצה לכתוב אם מהני עיין בב"ש
דתליא בב' תירוצים של התוס' שם בדף ס"ו. ועיין בב"ה מה שהעיר.
ז. רמב"ם רי"ף והרא"ש. ועיין בסי' י"ז סעיף י' ובב"ה שכתבו דבזמן הזה אין סומכין
גם על בבואה דבבואה שאנו לא בקיאים.

ח. היינו בלשון רבים.

ט. לאו דוקא פתאום, כה"ח אות קכ"ו.

י. ואין ראוי לפרסם היתר זה בפני עם הארץ. ב"י.

ודוקא לכבות הדליקה שהיא מלאכה שאינה צריכה לגופה^כ ויש סכנה אם לא יכבה, אבל אסור לחלל שבת כדי להציל ממון, ואם עבר וחילל^ל צריך להתענות ארבעים יום^מ שני וחמישי ולא ישתה יין ולא יאכל בשר^נ ויתן במקום חטאת ח"י פרוטות לצדקה.

ואם ירצה לפדות התענית יתן בעד כל יום מארבעים היום שנים עשר פרוטות^ס לצדקה.

עין משפט זז. יו"ד סימן רכא סעיף ח
עיין לעיל עין משפט א

עין משפט ט.י. יו"ד סימן רכא סעיף ט

טז. היו המדיר והמודר הולכים בדרך ואין למודר מה יאכל, המדיר נותן לאחר לשם מתנה והמודר מותר בה, ואם אין עמהם אחר מניח על הסלע ואומר הרי הוא מופקר לכל מי שירצה^ע והמודר נוטל ואוכל.

יז. במה דברים אמורים, בנותן לאחר לשם מתנה בסתם, אבל אסור לומר לאחר הסעודה נתונה לך ויבא פלוני שהוא אסור בהנאה ממני ויאכל עמך דהרי זה אסור, ואפי' נתן בסתם ואח"כ אמר רצונך שיבא פלוני ויאכל עמך שמוכיח סופו על תחילתו אסור.

כ. חוץ מעושה פחמים או מהבהב, אבל בלי זה הוי מלאכה שאצ"ל.
ל. היינו בדברים אחרים ולא בכיבוי דליקה, שבזה א"צ תשובה כדי שלא ימנעו מלכבות.
מ. וכן גם בחילול שבת באיסור דרבנן, אבל באיסור מוקצה אין להחמיר, ועיין בכה"ח אות קל"ה. ועיין בכה"ח אות קל"ז-קמ"ח בענין תיקון עוונות.
נ. היינו במוצאי תענית, ט"ז ס"ק כ', וי"א גם לפני התענית, כה"ח אות ק"נ.
ס. וכן עיין ביו"ד סוף סי' קפ"ה והמנהג לתת סעודה אחת ליום לעני, והעשיר לפי עשרו. כה"ח אות קנ"ב.
ע. ואע"ג דמדברי סופרים אינו הפקר עד שיפקיר בפני ג' כמ"ש בחו"מ סי' רע"ג סעיף ז', כאן כיון שאין לו מה יאכל העמידו על דין תורה, ועוד גם מדברי סופרים אינו רק לענין שאינו יכול לחזור בו המפקיר. ועוד י"ל כמו שכתבו התוס' בסוף פ' אין בין המודר ודוקא בקרקעות צריך ג' אבל במטלטלין א"צ ג'. ש"ך ס"ק נ"ג.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com